

ВИВЧЕННЯ ПРОВІДНИКА WINDOWS У ШКОЛІ

Пропонуються методичні поради для вивчення Провідника Windows у школі на основі використання його аналогій із російською версією Norton Commander 5.0.

Безперечно, що вивчення операційних систем у школі сприяє формуванню в дітей належних умінь і навичок роботи з комп'ютером, розвитку в них алгоритмічного мислення. Застосування на сучасних ПЕОМ Windows 95 і Windows 98 зумовлює необхідність ознайомлення учнів із цими операційними системами. Як свідчить практика, діти в основному оволодівають даними системними програмами. Однак під час вивчення Провідника Windows виникають певні труднощі. Ситуація ускладнюється тим, що навіть у школах, де обладнано комп'ютерні кабінети, не завжди є достатня кількість сучасних ПЕОМ з операційною системою Windows 95 (тим більше з Windows 98) для вироблення в учнів практичних умінь і навичок роботи з Провідником. Окрім того, потрібних навчальних посібників немає, а наявна довідкова література з Windows абсолютно не враховує вікових та психологічних особливостей дітей.

Тому важливо виробити методичні рекомендації, які б допомагали організувати навчальну діяльність школярів при освоєнні Windows.

У даній роботі пропонуються методичні поради для вивчення Провідника Windows 95 на основі використання його аналогій із російською версією Norton Commander 5.0.

Зрозуміло, що Провідник Windows 95 докорінно відрізняється за своїми можливостями від програм-оболонки, що працюють у середовищі MS DOS. Тому при вивченні Провідника спочатку доцільно дати його загальну характеристику, зокрема підкреслити здатність забезпечувати одночасну роботу кількох прикладних програм в окремих вікнах тощо. При розгляді меню Провідника бажано використати набуті учнями вміння і навички роботи з програмою-оболонкою Norton Commander. У ході пояснення пунктам меню Провідника можна поставити у відповідність їх аналогії з меню Norton Commander 5.0 за такою схемою:

Пункти меню Провідника Windows 95

Файл – Открыть (для текстового файла)
 Файл – Открыть с помощью...
 Файл – Быстрый просмотр
 Файл – Найти...
 Файл – Отправить
 Файл – Создать – Папка
 Файл – Создать – Ярлык
 Файл – Создать ярлык
 Файл – Копировать диск...
 Файл – Форматировать...
 Файл – Удалить
 Файл – Переименовать
 Файл – Свойства – Фон (для “Рабочий стол”)
 Файл – Свойства – Оформление (для “Рабочий стол”)
 Файл – Свойства – Заставка (для “Рабочий стол”)
 Файл – Свойства (для “Мой компьютер”)
 Файл – Свойства – Общие – Занято:/Свободно: (для диска)
 Файл – Свойства – Общие – Метка: (для диска)
 Файл – Свойства – Общие (для папки)
 Файл – Свойства – Общие – Атрибуты: (для файла)
 Файл – Закрыть
 Правка – Копировать Ctrl+C + Вставить Ctrl+V
 Правка – Вырезать Ctrl+X + Вставить Ctrl+V
 Правка – Копировать Ctrl+C + Вставить ярлык
 Правка – Выделить все Ctrl+A
 Правка – Обратить выделение
 Вид – Панель инструментов
 Вид – Строка состояния
 Вид – Крупные значки/Мелкие значки

Пункти меню Norton Commander 5.0

Файл – Редактирование файла F4
 Команды – Редактор по расширению...
 Левая (Правая) – Просмотр
 Команды – Поиск файла Alt-F7
 Файл – Копирование файла/каталога F5
 Файл – Создание каталога F7
 Команды – Меню пользователя... – Локальное
 Команды – Меню пользователя... – Локальное
 Диск – Копировать дискету...
 Диск – Форматировать дискету...
 Файл – Удаление файла/каталога F8
 Файл – Переименование/перенос F6
 Команды – Конфигурация... – Экран – Цвета экрана
 Команды – Конфигурация... – Экран – Цвета экрана
 Команды – Конфигурация... – Гашение экрана
 Команды – Информация о системе
 Левая (Правая) – Состояние
 Диск – Метка диска...
 Левая (Правая) – Просмотр, Левая (Правая) – Паспорт каталога
 Файл – Установка атрибутов файла
 Файл – Выход F10
 Файл – Копирование файла/каталога F5
 Файл – Переименование/перенос F6
 Команды – Меню пользователя... – Локальное
 Файл – Выделить файлы Серый +
 Файлы – Инвертировать выделение Серый *
 Команды – Конфигурация... – Экран – Опции экрана – Панель управления
 Команды – Конфигурация... – Опции панели – Сводная строка
 Команды – Число строк на экране Alt-F9

Вид – Список/Таблица

Вид – Упорядочить значки – по имени

– по типу

– по размеру

– по дате

Вид – Обновить

Вид – Параметры... – Просмотр – Отображать все файлы/Не отображать файлы следующих типов:

Вид – Параметры... – Просмотр – Отображать в заголовке полный путь MS-DOS

Вид – Параметры... – Вывести информационную строку

Вид – Параметры... – Типы файлов

Сервис – Найти – Файлы и папки...

Сервис – Подключить сетевой диск..., Отключить сетевой диск...

? – Вызов справки

? – О Windows 95

Левая (Правая) – Краткий формат/Полный формат

Левая (Правая) – Имя Ctrl-F3

– Тип (расширение) Ctrl-F4

– Время Ctrl-F5

– Размер Ctrl-F6

Левая (Правая) – Обновить панель

Команды – Конфигурация... – Опции панели – Показать скрытие файлы

Команды – Конфигурация... – Экран – Путь в командной строке

Команды – Конфигурация... – Экран – Путь в командной строке

Команды – Обработка расширений...

Команды – Поиск файла Alt-F7

Диск – Сетевые утилиты... Shift-F2

Файл – Справочная информация F1

Файл – Справочная информация F1 – Сведения о

Norton Commander

Доцільно також звернути увагу учнів на те, що Провідник, на відміну від Norton Commander, може заборонити користувачам доступ до диска чи папки комп'ютера під час прямого зв'язку, скасовувати результат останньої операції, виставляти атрибути не тільки для файлів, але й для папок тощо. Тому в Norton Commander немає аналогій для відповідних пунктів меню Провідника: Файл – Доступ..., Файл – Свойства – Общие – Атрибуты: (для папки), Правка – Отменить, Сервис – Перейти..., Вид – Параметры... – Не отображать расширения MS-DOS для файлов зарегистрированных типов, Вид – Выстроить значки.

Для кращого засвоєння навчального матеріалу корисним є розгляд зворотного зв'язку, тобто знаходження для пунктів меню Norton Commander аналогій у меню Провідника. При цьому виявляється, що для частини пунктів меню Norton Commander аналогії в Провіднику Windows 95 відсутні. Варто запропонувати учням дослідити ці розбіжності. Умовно це можна зробити за такою схемою:

- Для деяких пунктів меню Norton Commander аналогій у Провіднику немає тому, що відповідні функції і властивості реалізуються в Провіднику та в інших програмах Windows 95 безпосередньо – у можливості підтримувати роботу в різних вікнах, виділяти об'єкти за допомогою мишки, в деревовидній структурі розміщення об'єктів на робочому столі тощо. До цієї групи можна віднести такі пункти: Левая (Правая) – Дерево каталогов, Левая (Правая) – Вкл/Выкл, Левая (Правая) – Сменить диск..., Файл – Просмотр файла, Файл – Снять выделение, Файл – Восстановить выделение, Команды – Дерево каталогов, Команды – Обмен панелей, Команды – Вкл/Выкл панелей, Команды – Конфигурация... – Экран – Опции экрана – Включить меню, Полный экран, Команды – Конфигурация... – Опции панели – Ins перемещает вниз, Выбирать подкаталоги, Паралельный показ, Отображать меню при запуске, Команды – Конфигурация... – Редактор, Команды – Конфигурация... – Подтверждения – Выполнить, Переместить.

- Окремі операції, які виконуються в Norton Commander, у Windows 95 не передбачені: фільтрування файлів, компресія інформації, розрізання файлів, порівняння і синхронізація папок тощо. Тому для відповідних пунктів меню Norton Commander аналогій у Провіднику немає. Сюди можна віднести такі пункти: Левая (Правая) – Архив, Левая (Правая) – Панель поиска, Левая (Правая) – Фильтр..., Файл – Разрезать/слить файл, Диск – Уборка диска..., Команды – Сравнение каталогов, Команды – Синхронизация каталогов, Команды – Конфигурация... – Сжатие.

- Ще деякі пункти меню Norton Commander мають аналогії не в Провіднику, а в інших програмах Windows 95. Цю відповідність можна подати так:

Пункти меню Norton Commander

Левая (Правая) – Связь

Файл – Вызов меню пользователя F2

Команды – Журнал команд Alt-F8

Команды – Терминал

Команды – Конфигурация... – Экран – Опции экрана – Часы

Команды – Конфигурация... – Принтер/мышь – Порт принтера, Тип принтера

Команды – Конфигурация... – Принтер/мышь – Опции мыши

Команды – Конфигурация... – Подтверждения – Удаление, Удалить подкаталоги

Аналогії у Windows 95

Пуск – Программы – Стандартные – Прямое соединение

Пуск – Программы

Пуск – Выполнить... – Открыть:

Пуск – Программы – Стандартные – Программа связи – HyperTerminal

Пуск – Настройка – Панель задач... – Отображать часы

Пуск – Настройка – Принтеры – Файл – Свойства – Сведения

Пуск – Настройка – Панель управления – Мышь – Кнопки мыши

Корзина – Свойства – Запрашивать подтверждение на удаление

Зрозуміло, що розглянуті вище аналогії і розбіжності можна вивчати на основі репродуктивного пояснення або частково-пошуковими методами навчання в усній формі чи запропонувати дітям зробити необхідні записи у вигляді таблиці тощо.

Описана вище методика використання аналогій при вивченні Провідника Windows допомагає школярам, що мають належні уміння і навички роботи з дисками, каталогами і файлами в Norton Commander, швидше і міцніше засвоїти програмовий матеріал. Це підтвердили результати педагогічного експерименту, проведеного під час вивчення Провідника Windows 95 з учнями одинадцятих класів середньої школи №2 м. Андрушівки. Середній бал при оцінюванні знань і умінь школярів із даної теми в групі, що вивчала Провідник на основі аналогій із Norton Commander 5.0, становив 4,4, тоді як у контрольній групі – 4 бали.

Такий підхід позитивно впливає і на результативність вивчення Windows 95 у цілому. Переважна більшість учнів з інтересом освоює нову операційну систему і має добрі уміння та навички роботи з ПЕОМ. Окрім того, в учнів формується стійкий інтерес до комп'ютерної техніки і нових програмних продуктів. Підтвердженням цього є те, що протягом останніх років випускники одинадцятих класів школи поступають на факультети автоматизації та обчислювальної техніки ведучих вузів України і успішно там навчаються.

Матеріал надійшов до редакції 11.01.99.

А.В. Пастовенский. Изучение Проводника Windows в школе.

Предлагаются методические советы для изучения Проводника Windows в школе на основе использования его аналогий с русской версией Norton Commander 5.0.

A.V. Pastovensky. Studying Windows Explorer at School.

Methodical recommendations are offered for studying Windows Explorer at school as a basis of usage its analogies from Russian version of Norton Commander 5.0.